

THE EAST ASIAN MODEL – CATALYST OF ECONOMIC GROWTH

MODELUL EST-ASIATIC – CATALIZATOR AL PROGRESULUI ECONOMIC

MALANCIUC Vadim, student, specialitatea: EMREI

Academia de Studii Economice din Moldova,

Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md

e-mail autor: vadimmalanciuc@gmail.com

Abstract: *The central aim of this article is to analyse and determinate which are the main steps that have been covered by eastern and south-eastern countries to achieve an impressive macroeconomic performance. Currently, Eastern and South-Eastern Asia become one of the key catalysts of world economic rise as the result of their fabulous growth, and this path of development became one of the most worth-studying topic of research in the World Economy. Moreover, this analysis shows the "East-Asian Economic Strategy" history of evolution, and how it's main characteristics appear in different countries with miscellaneous views on how to implement the elements of this model within their economies.*

Keywords: *East-Asian Economic Strategy, Japan, Republic of Korea, China, economic development, reforms*

JEL CLASSIFICATION: B41, C83, F02, F1, F2

INTRODUCERE

„Miracolul Economic Est-Asiatic” este un termen ce denotă ascensiunea economică remarcabilă în rândul statelor precum: Japonia, Republica Coreea, China, Taiwan, Hong Kong, Singapore, Macao ș.a. Acest concept a determinat realizarea unei remarcabile evoluții a regiunii date, devenind unul dintre principalele centre financiare, investiționale, comerciale și tehnologice de talie mondială. Creșterea economică excepțională se datorează unei metode specifice, ce înglobează un sistem economic complex, care a dat naștere conceptului de „Model Economic Est-Asiatic”.

Obiectivele propuse în cercetare sunt:

- enumerarea caracteristicilor Sistemului Economic Est-Asiatic;
- descrierea influenței Modelului Economic Est-Asiatic asupra strategiilor de dezvoltare ale țărilor din regiune;
- analiza etapelor de dezvoltare a unor actori cheie din regiunea Est-Asiatică.

Având drept scop realizarea unei analize comprehensive a conceptului de „Model Economic Est-Asiatic” și a căilor principale ce au determinat apariția termenului respectiv, metodologia de cercetare va cuprinde mai multe etape:

- studierea literaturii de specialitate, ce cuprinde articole științifice, cărți și rapoarte economice, cu privire la etapele de dezvoltare a statelor din regiunea Est-Asiatică;
- analiza datelor statistice oferite de instituții internaționale, cu scopul de observare a evoluției în timp a economiilor țărilor supuse cercetării;
- compararea strategiilor de dezvoltare ale statelor: Japonia, Republica Coreea și China, pentru a deduce influența exercitată de conceptul „Strategia Est-Asiatică”.

CONȚINUTUL DE BAZĂ

Sistemul Est-Asiatic de dezvoltare economică s-a format în decurs a zeci de ani ca rezultat al activității economice a statelor din regiune, care au preluat și adaptat în economia proprie strategia de țară a Japoniei. Ascensiunea economică virtuginoasă începută, încă, în preajma anilor '60 ai secolului al-XX-lea a contribuit la creșterea influenței acestei țări atât în regiune, devenind partener economic principal pentru multe dintre aceste țări, cât și la nivel mondial. Succesul, pe care l-a obținut Japonia,

a inspirat foarte mult statele din vecinătate, în scurt timp încercând să pună accent pe aceleași sectoare strategic importante pentru o dezvoltare durabilă și sustenabilă. În acest mod, a fost pus treptat, bazele conceptului de Model Economic Est-Asiatic.

La nivel internațional strategia asiatică este renumită datorită unor viziuni revoluționare asupra metodei de activitate a statului, îndeosebi, ceea ce ține de gestionarea fondurilor și realizarea reformelor la nivel național. Conceptul de Model Est-Asiatic presupune un plan bine-punctat de idei ce necesită a fi împlimentate, stimulând, astfel, stabilitatea macroeconomică în statele respective. *Figura 1* [(Birdsall, 1993)].

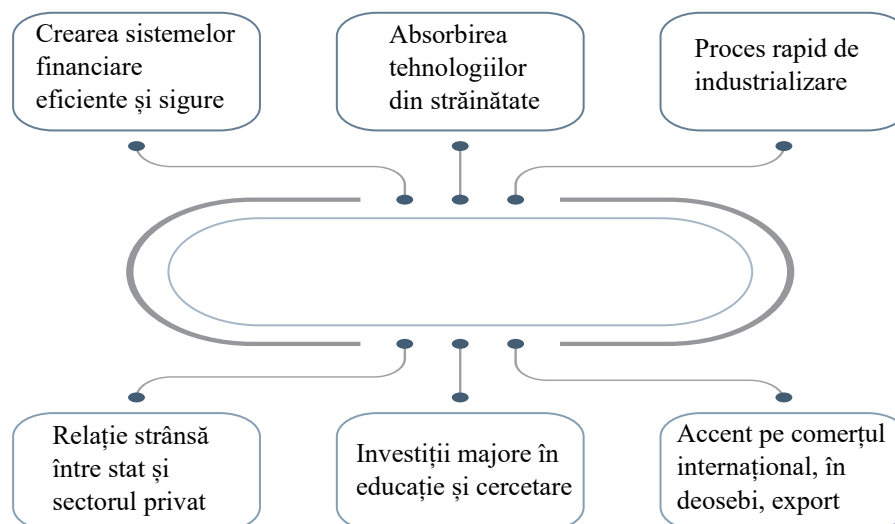

Figura 1: Pilonii de bază ai Modelului Economic Est-Asiatic

Sursa: Elaborat de către autor în urma cercetărilor proprii [(PAGE)]

În viziunea economiștilor asiatici, acestea reprezentau căile principale pentru stimularea progresul macroeconomic continuu. Principalii factori care au contribuit la creșterea economică au fost: investițiile majore în dezvoltarea „viitorului”, adică în educație, cercetare, inovație, dar și creșterea volumului de investiții în industriile precum: construcțiile de roboți, IT, microelectronica ș.a. În acest mod Asia de Est și Sud-Est a devenit unul dintre centrele globale, fiind un actor cheie în circuitul economic mondial, dovadă fiind creșterea fulminantă a PIB-ului în țările din regiunea asiatică în perioada anilor 2000-2022 [*Figura 2*].

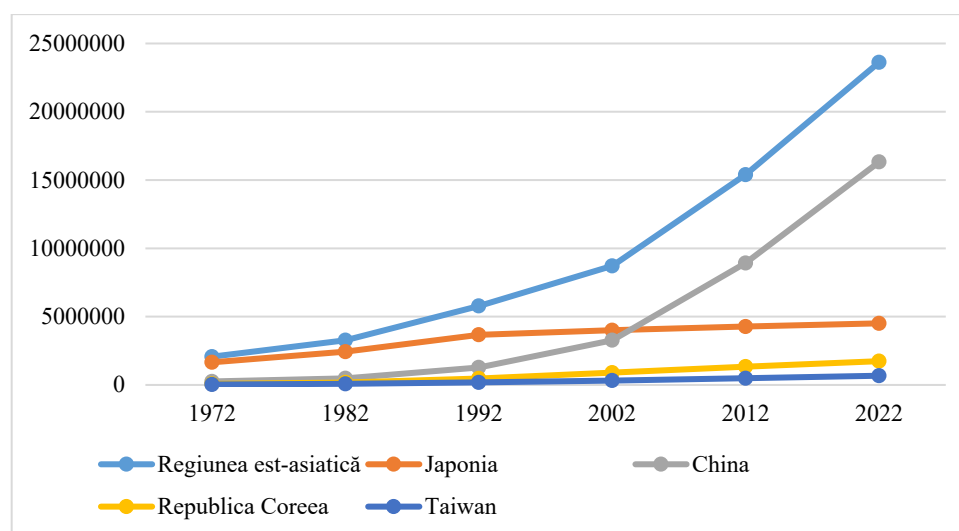

Figura 2: Evoluția PIB-ului real al statelor Sud-Est Asiatice, milioane USD, prețurile 2015

Sursă: Elaborat de către autor în baza datelor UNCTAD

Disponibil la: <https://unctadstat.unctad.org/datacentre/dataviewer/US.GDPTotal>

Necesitatea creării unui model de dezvoltare a fost necesar chiar din perioada postbelică. Cel de-al Doilea Război Mondial a cauzat perturbări majore în toate sferele de activitate economică la nivel internațional, aceeași soartă având și economia Japoniei, care, de asemenea, a avut de suferit, fiind distrusă ¼ din industrie. Din acest considerent guvernul nipon a fost obligat să realizeze o nouă strategie de dezvoltare economică a țării, care viza, în primul rând, o relație foarte strânsă între guvern și sectorul privat [(BULATOV, 2022)].

Strategia economică postbelică a fost bazată, în primul rând, pe stimularea economisirii și investirii banilor, precum și orientarea spre piața internațională, adică, au considerat exportul ca fiind una dintre principalele metode generatoare a succesului. În vederea susținerii acestor idei, au fost realizate importante reforme, ce țin de politica fiscală, politica monetară ș.a. Acesta a fost un pas crucial în restabilirea industrială a Japoniei, fiind oferite credite bancare la rate foarte mici, în special, pentru dezvoltarea industriilor constructoare de mașini, având ca ramuri principale realizarea aparatelor electrocasnice, automobile și, ulterior, roboți. Competitivitatea pe piața internațională a bunurilor japoneze a fost determinată direct, atât de prețul, relativ, mic, cât și de calitatea acestora. Astfel, în anii '80 al secolului trecut, Japoniei îi reușește să devină a treia putere economică la nivel mondial după URSS și SUA [(BULATOV, 2022)], înregistrând în 1980 un PIB total de 1,1 trilioane USD [(UNCTAD STAT, 2024)].

Ascensiunea economică rapidă și competitivitatea bunurilor japoneze la nivel mondial a determinat apariția pe piață a tot mai mulți investitori, care-și plasau fondurile în diferite sectoare ale economiei. Însă, anii '90 pentru Japonia au devenit o perioadă de cotitură, care se caracterizează printr-o creștere economică redusă, care e prezentă și astăzi, fiind înregistrată în istorie ca „Deceniile Pierdute” [(BULATOV, 2022)]. Experții consideră faptul că factorul principal, ce a cauzat o creștere economică scăzută, este neadaptarea la timp la tendințele globale, unde totul este foarte dinamic și necesită o actualizare continuă [(OKIMOTO, 2004)]. Analizând situația actuală, este vizibil faptul că guvernul Japoniei continuă să realizeze activ diverse reforme, mai ales în domeniul demografic, având o rată de îmbătrânire foarte înaltă pe fondul unei scăderi puternice a natalității.

Republica Coreea este un alt reprezentant important al Strategiei Economice Est-Asiatice, care a preluat, a implimentat și a perfecționat modelul japonez, din acest considerent rata anuală de ascensiune economică ajungând și la 13%, conform UNCTAD. Modernizarea țării, de asemenea, a început în anii '50 ai secolului XX, în urma divizării statului Coreean în RPD Coreeană și, respectiv, Republica Coreea.

În comparație cu Japonia, care promovează o politică protecționistă la nivel național, Coreea de Sud este mult mai deschisă pentru a participa activ în toate fluxurile economice internaționale, astfel, în anii '60 ai secolului trecut Republica Coreea a fost susținută financiar de SUA. Acesta a fost factorul esențial ce a determinat modernizarea statului în termeni record, de exemplu către 1975-1976 producția industrială se dublează, iar agricultura ocupă, deja, o cotă mai redusă decât industria în economie fiind astfel stimulate exporturile [(BULATOV, 2022)].

Având ca model de dezvoltare strategia Japoniei, coreenii au preluat foarte multe, investind sume impunătoare în cercetare, studii de calitate, inovație și tot ce cuprinde IT. Un pilon de bază al economiei în Republica Coreea sunt conglomeratele, cunoscute sub denumirea de chaebols, un alt element preluat de la niponi, în Japonia fiind numite keiretsu. Acestea sunt niște corporații foarte mari, care înglobează alte firme mai mici, ce-și pot realiza activitatea chiar și în alte domenii. Companiile reprezentative ale Coreei de Sud sunt Samsung Group, LG Group, Hyundai Motor Group, a căror produse sunt prezente în majoritatea statelor lumii.

În linii generale, în strategia economică a Republicii Coreea se observă urme adânci ale Modelului Est-Asiatic, care reprezintă cheia succesului obținut de către ea decenii la rând. Comparând situația economică a țărilor vecine abordate mai sus, unde ambele, în primul rând, luptă intensiv cu criza și îmbătrânirea demografică, însă, condițiile în care se află Japonia acum sunt mai grave, Republicii Coreea reușindu-i mai bine să evite aceste probleme datorită flexibilității sale și puterii de adaptabilitate continuă la noile tendințe globale.

Alt actor cheie al economiei mondiale este Republica Populară Chineză, țara care, astăzi, reprezintă principalul rival al SUA, înregistrând în 2022, conform UNCTAD, un PIB de aproximativ 18 trilioane USD [(UNCTAD STAT, 2024)]. Strategia de dezvoltare a Chinei este ceva foarte neobișnuit și derivă, în mod deosebit, de la faptul că partidul de guvernare este unul comunist (Partidul Comunist din China) care promovează o politică comercială deschisă. Succesul statului chinez, în mare parte, se datorează viziunilor revoluționare ale lui Deng Xiaoping, care vine la guvernare în 1978, după decesul lui Mao Zedong. O nouă viziune asupra strategiei de dezvoltare a Chinei constă în faptul că aceasta implimentează numeroase reforme de diferită natură, ce aveau drept scop creșterea economică a statului [(Morrison, 2019)].

Acestea reprezintă unele dintre numeroasele reforme realizate de către guvernul chinez. În viziunea multor economiști, dezvoltarea economică rapidă a Chinei se datorează a doi factori cheie:

- investiții majore de capital (provenite din economiile locale și investițiilor străine directe);
- creșterea rapidă a productivității muncii, care au generat succesul actual [(Morrison, 2019)].

Modelul Economic Est-Asiatic a avut o importanță deosebită și în China, însă, e de menționat faptul că în strategia de dezvoltare chineză, statul, totuși, are o influență și mai mare, reglementând și monitorizând foarte bine toate activitățile din țară. Tendința către internaționalizare care a determinat realizarea de către guvernul chinez a numeroase reforme, precum:

- liberalizarea pieței, astfel, promovând comerțul internațional;
- industrializarea rapidă;
- investiții considerabile în infrastructură pentru a deveni atractivi în atragerea investitorilor străini, totodată, stimulând deschiderea afacerilor de către chinezi;
- investițiile majore în cercetări și educație [(Morrison, 2019)].

China astăzi, înregistrând locul doi în lume după volumul PIB-ului, reprezintă un actor foarte important în susținerea economiei mondiale, devenind un centru economic mondial de putere și influență. Creșterea economică vortiginoasă de la an, la an poate determina ca în, relativ, scurt timp să ajungă la nivelul PIB-ului SUA, în 2022 acumulând aproximativ 25,6 trilioane USD [(UNCTAD STAT, 2024)].

CONCLUZIE

Modelul Economic Est-Asiatic reprezintă un concept, ce vizează un grup de state din Estul și Sud-Estul Asiei, care se caracterizează prin strategia de dezvoltare economică asemănătoare. Aceasta a contribuit substanțial la transformarea regiunii într-un centru de putere mondială, din toate punctele de vedere, astăzi, având un rol major în susținerea a tot ce presupune economia mondială. Succesul pe care l-a adus acest model este un subiect controversat, fiindcă a determinat nu doar creșteri semnificative la nivel economic, ci și efecte negative asupra populației, cauzând, numeroase cazuri de probleme a sănătății mintale, asupra mediului, poluat intens în urma industrializării masive și multe alte consecințe negative.

BIBLIOGRAFIE

1. DANIEL I. OKIMOTO. (2004) Causes of Japan's Economic Stagnation.
Disponibil la: https://aparc.fsi.stanford.edu/research/causes_of_japans_economic_stagnation
2. Birdsall, Nancy M.; Campos, Jose Edgardo L.; Kim, Chang-Shik; Corden, W. Max; MacDonald, Lawrence [editor]; Pack, Howard; Page, John; Sabor, Richard; Stiglitz, Joseph E. (1993). The East Asian miracle : economic growth and public policy : Main report (English). A World Bank policy research report Washington, D.C. : World Bank Group.
Disponibil la: <http://documents.worldbank.org/curated/en/975081468244550798/Main-report>
3. JOHN PAGE. The East Asian Miracle: Building a Basis for Growth
Disponibil la: [https://www.elibrary.imf.org/configurable/content/journals/\\$002f022\\$002f0031\\$002f001\\$002farticle-A001-en.xml?&](https://www.elibrary.imf.org/configurable/content/journals/$002f022$002f0031$002f001$002farticle-A001-en.xml?)
4. United Nations Conference on Trade and Development. UNCTAD STAT
Disponibil la: <https://unctadstat.unctad.org/datacentre/dataviewer/US.GDPTotal>
5. Wayne M. Morrison. (2019) China's Economic Rise: History, Trends, Challenges, and Implications for the United States.
Disponibil la: <https://www.everycrsreport.com/reports/RL33534.html>
6. BULATOV, A. (2022) Developed Economies of Asia. *World Economy and International Business: Theories, Trends, and Challenges*. Moscow State Institute of International Relations, Moscow, Russia, pag. 337

Coordonator științific: POPA Marina, dr., conf.univ.,
Academia de Studii Economice din Moldova,
Republica Moldova, Chișinău, str. Bănulescu-Bodoni 61, www.ase.md
e-mail: popa.marina@ase.md